

Banker og Sparekasser sin Anerkendelse for udvist Velvillie. Jeg kan ogsaa indrømme, at Pengeinstitutterne her har vist mere Villighed, end man ellers under den nuværende kritiske Situation har mærket fra Pengemagtens Side. Jeg forstaar derfor ogsaa, at Indenrigsministeren følte Trang til at udtale sin Tilfredshed dermed, selv med det forholdsvis beskedne Resultat, som her er fremkommet. Det er nemlig, som allerede bemærket, egentlig ikke billige Penge, Kommunerne her faar, idet Renten af Laanet er 5 pCt., hvortil kommer $\frac{1}{10}$ pCt., som skal dække Administrationsudgifterne. Saa dyre Penge har Kommunerne vistnok ikke hidtil været nødte til at laane, men under de nu herskende Forhold vilde det sikkert have været ganske umuligt for Kommunerne at laane Penge til den Rente. Derfor kan ogsaa jeg udtale Tilfredshed med, at det er lykkedes den højtærede Regering at naa frem til det Resultat, som det foreliggende Lovforslag udviser.

Af Statutterne for Laanekassen fremgaar det, at Stillingen som Bestyrelsesmedlem er ulønnet. Jeg ser ogsaa heri et Udtryk for, at man under Arbejdet for at tilvejebringe et Resultat har handlet ret uegennyttigt, og ogsaa det fortjener at blive nævnt med Anerkendelse.

Hvad Rigsdagens Stilling til Sagen angaar, vil jeg, som alt bemærket, henstille, at man hurtigst muligt søger at gennemføre dette Lovforslag. Jeg ved vel, at der ret ofte, baade her i Tinget og udenfor Tinget, har lydt advarende Røster mod den stigende kommunale Gæld, og det kan heller ikke nægtes, at den kommunale Gæld i de sidste Aaringer er steget meget betydeligt. Statistisk Departement har nylig udarbejdet en Statistik, der udviser, at Kommunernes samlede Gæld pr. 31. Marts 1913 udgjorde i alt 386 Mill. Kr., medens Statens Gæld paa samme Tid kun androg 357 Mill. Kr. Departementet bemærker i den Anledning følgende: „Det maa naturligvis i og for sig beklages, men for en stor Del af de laante Penge har Kommunerne skaffet sig særdeles indbringende Aktiver, saaledes at Renterne fuldt ud dækkes af disse“. Der er senere gjort opmærksom paa, at naar man ser hen til, hvad Kommunernes udbyttegivende Ejendom indbringer, svarer det til omtrent 7 pCt. af Laanebeløbet, medens Statens kun giver ca. $3\frac{1}{2}$ pCt., hvis man anlægger samme Betragtningmaade der. Man vil deraf se, at Kommunernes Status og Administration i det hele taget maa siges at være god. Der er derfor ingen som helst

Grund for Rigsdagen til at nære Ængstelse ved at gennemføre dette Lovforslag, der sikrer Kommunerne Adgang til under de nuværende vanskelige Forhold at laane de fornødne Penge til Fuldførelse af paa-begyndte Arbejder og til Iværksættelse af de paatrængende nødvendige kommunale Arbejder, som agtes paabegyndte i den nærmeste Fremtid.

I denne Forbindelse vil jeg sige, at naar det kniber saa haardt for mange Kommuner, ikke mindst Købstadkommuner, er Aarsagen hertil sikkert at søge i den nu raadende højst uretfærdige Skatteordning. Jeg skulde tage meget fejl, om ikke adskillige ærede Medborgere, som under den nuværende Krigssituation har tjent sig en Formue, allerede er stærkt optagne af at udfinde, til hvilken Kommune de nu skal flytte for at slippe med den mindst mulige Skat af de Penge, de har tjent under de ekstraordinære Forhold, uden i mindste Maade at bryde sig om, at de tilbageværende Skatteborgere, som maaske netop har haft ekstraordinære Udgifter som Følge af den kritiske Situation, bliver ene om at bære de forøgede Samfundsudgifter, som hele den kritiske Situation medfører. Saa længe Forholdene er saadanne, vil der være store Vanskeligheder for Kommunerne. Jeg vil derfor atter ved denne Lejlighed indtrængende henstille til den højtærede Regering, særlig den højtærede Indenrigsminister, at vi snarest muligt maa faa fremsat Forslag til Ændringer i de nuværende, rent meningsløse og uretfærdige Skatteforhold.

Jeg vil i samme Forbindelse henstille til Regeringen, at man administrativt søger at give Kommunerne en Haandsrækning i disse vanskelige Tider. Det er med Hensyn til de Forskudsudbetalinger, som Kommunerne maa foretage. Det er saaledes, at Kommunerne maa staa i Forskud for Staten for store Beløb, idet de Refusionsbeløb, der skal udredes i forskellige Øjemed, først kommer til Udbetaling et helt Aar efter, at Betalingerne har fundet Sted. Det forekommer mig, at her kunde Administrationen yde Kommunerne en hjælpende Haand ved at udbetale disse Refusioner efterhaanden, saaledes at Kommunerne ikke som Følge af disse store Udlæg for Staten enten maa raade over en meget stor Kassebeholdning eller, hvad der er endnu værre, skal være henviste til at etablere en meget dyr Kassekredit. Jeg vil henstille, at man meget alvorligt tager dette Spørgs-